

урахуванням загальних і специфічних показників, то програму треба включати біологічні змінні, відповідальні різним рівням біологічної організації.

«ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ТРАНСПОРТНОЇ СТРАТЕГІЇ УКРАЇНИ З УРАХУВАННЯМ ЗЕЛЕНОГО ЄВРОПЕЙСЬКОГО КУРСУ»

*Внукова Н.В., д.т.н., проф.,
Харківський національний автомобільно-дорожній університет,
Україна
vnikovanv@ukr.net*

Україна прагне досягти ідентичності у впровадженні системних заходів щодо інноваційних змін у напрямках розвитку Європейського Союзу. Одним з таких напрямів є реформування та розбудова інноваційних підходів у транспортній інфраструктурі з урахуванням Європейського Зеленого Курсу (European Green Deal).

Транспорт є однією з базових галузей економіки будь-якої держави. Транспортна галузь України – це логічно структурований комплекс, який складається із розгалуженої залізничної мережі, розвинутої мережі автомобільних шляхів, морських портів та річкових терміналів, аеропортів та широкої мережі авіаційних сполучень та громадського пасажирського транспорту, автобусних станцій, вантажних митних терміналів. Така структурно –логічна система створює необхідні передумови для задоволення потреб користувачів транспорту у наданні транспортних послуг та обумовлює фінансову підтримку розвитку економіки держави за рахунок європейських бізнес-еліт, які зацікавлені в отриманні послуг від транспортного комплексу.

Одночасно, можна стверджувати, що Європейський Союз поставив перед собою амбітний комплексний стратегічний план розвитку, який охоплює декілька стратегічних документів. Один з них - Європейський Зелений Курс (ЄЗК) , який повинен забезпечити

не тільки інноваційний прорив високотехнологічного розвитку, але й зробити цей прорив екологічним. Європейський Зелений Курс є дорожньою картою заходів, які, як було заплановано, перетворять Євросоюз на ефективний політично сформований конгломерат зі стійкою та конкурентоспроможною економікою. Вони повинні визначити засоби перетворення Європи на перший у світі кліматично нейтральний континент до 2050 року, стимулюючи розвиток економіки, покращення здоров'я та якості життя людей, а також трансформують кліматичні та екологічні виклики на можливості у всіх сферах та політиках ЄС, гарантуючи справедливий та інклюзивний характер зеленого переходу. Зелений курс був офіційно представлений Президентом ЄК Урсулою фон дер Леєн в Європарламенті 11 грудня 2019 року. Ключовими напрямками ЄЗК є чиста енергія, кліматична дія, будівництво та реновація, стійка промисловість, стійка мобільність, зменшення забруднення довкілля, біорозмаїття, стійка аграрна політика (Стратегія «Від лану до столу»).

Українські бізнес-еліти почали дискусії щодо Європейського зеленого курсу (ЄЗК) у 2020 році. Є передпосилки до того, що саме на тлі економічної та інших криз, Європейський зелений курс може бути об'єднуючим елементом, який може підвищити стійкість вразливого світу. ЄЗК стосується не стільки кліматичної політики, скільки зеленої концепції модернізації економіки та економічного зростання для забезпечення життя людини у гармонії з планетою та її ресурсами. Загальний аналіз показує, що ЄЗК створює як виклики, так і можливості для українського та європейського бізнесу. З огляду на широке коло напрямів, охоплених курсом, він матиме суттєвий вплив на нашу торгівлю та економічну співпрацю з ЄС. Уряд України пропонував, і не дивлячись на сучасний стан країни, пропонує стороні ЄС розглядати Україну разом з ЄС при впровадженні механізмів сталого розвитку, адже Україна вже взяла зобов'язання імплементувати відповідне законодавство ЄС. Це, враховуючи масштабні наслідки бойових дій, які вже відчують на себе майже всі галузі економіки країни, може допомогти в розбудові інноваційної моделі економіки держави. Деякі наслідки зелених ініціатив ЄС для торгівлі проявляться лише у довгостроковій перспективі. План дій щодо циркулярної економіки, що передбачає перетворення стійкої продукції на норму в ЄС, з часом призведе до зниження попиту на

промислову продукцію через продовження терміну використання товарів. З огляду на це та заохочення використання вторинної сировини, можна прогнозувати пропорційне зниження попиту на сировину. ЄЗК є глобальним процесом, який включає питання міжнародної торгівлі та забезпечення міжнародних ланцюгів поставок «зелених» товарів. Ключову роль у реалізації амбіційних цілей Європейської зеленої угоди відіграє озеленення (greening) транспортної сфери. Довгострокова стратегія ЄС щодо стійкої та інтелектуальної мобільності буде спрямована на реалізацію цілей ЄЗК, а також пріоритетів ЄС у сфері індустріальної співпраці та біорозмаїття. Заплановано, що до 2050 року викиди у транспортному секторі будуть скорочені на 90%. Також оприлюднено максимальний перехід на транспортні засоби з нульовим показником викидів, а також на ті, які поєднуюватимуть у своєму функціонуванні електроенергію та водень. Україна має наміри працювати спільно з ЄС над переорієнтацією на швидкісний залізничний транспорт, мультимодальні перевезення, цифровізацію транспортної сфери, зміщення навантаження з автомобільних вантажних перевезень на залізничний та водний транспорт. Також Стратегія передбачає завершення Транс'європейської транспортної мережі (TEN-T), яке однозначно можливо лише із включенням до неї українських внутрішніх водних шляхів. Попри вкрай напружену ситуацію, всі гілки влади в Україні сконсолідовано працюють над низкою європейських реформ. Подібно до того, як це відбувається в ЄС, в Україні має бути налагоджений ефективний діалог між центральними та регіональними органами влади, місцевим самоврядуванням, громадянським суспільством та експертними колами з тим, щоб спільно напрацювати підходи і рішення для проведення необхідних трансформацій та досягнення амбітних екологічних цілей та реформування інфраструктури, зокрема транспортної. Прогнозовані зміни, які запроваджуватимуться у рамках ЄЗК, впливатимуть на Україну у зв'язку з необхідністю виконання нею зобов'язань, переходу уже зі стадії проектування та прийняття відповідного національного законодавства до практичної імплементації екологічних стандартів.

Перелік посилань

1. European Green Deal <https://cutt.ly/DgIW6FA>
2. The European Green Deal Investment Plan and Just Transition Mechanism
3. <https://cutt.ly/3gIEoql>
4. Commission Communication on the Sustainable Europe Investment Plan <https://cutt.ly/MgIEjJE>
5. Proposal for a European climate law <https://cutt.ly/agIElpy>
6. European industrial strategy <https://cutt.ly/fgIEzth>
7. Circular Economy Action Plan <https://cutt.ly/CgIExj3>
8. European Clean Hydrogen Alliance <https://www.ech2a.eu/>
9. Концепція «зеленого» енергетичного переходу України до 2050 року <https://cutt.ly/0gIEcAo>

«СИНЕРГІЯ ПОТЕНЦІАЛУ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ, БІЗНЕС-СЕКТОРУ ТА ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ З ПИТАНЬ РОЗВИТКУ «ЗЕЛЕНИХ» ІННОВАЦІЙ У ТРАНСПОРТНОМУ СЕКТОРІ»

*Внукова Н.В., д.т.н., проф.,
Харківський національний автомобільно-дорожній університет,
Україна
vnikovanv@ukr.net*

Дуже цінними є нові бізнес-моделі-піонери з високою продуктивністю, що базуються на п'яти ключових змінах:

- заміщення дорогих, токсичних або дефіцитних матеріалів на більш дешеві, ефективні та менш дефіцитні матеріали;
- впровадження в ресурсоємних галузях програмного забезпечення для оптимізації їх виробничих процесів або продуктів;
- «віртуалізація» процесів, тобто їх переміщення з фізичного світу;
- прийняття концепції замкнутого циклу, що веде до відновлення цінності продукції на її шляху від первинного до кінцевого використання;

*Збірка матеріалів 87-ї Міжнародної науково-технічної та науково-методичної конференції
університету. Секція кафедри ЕКОЛОГІЇ.
10-14 травня 2023 року*